

gemeinde
21

ein baustein der
NÖ dorferneuerung

Der niederösterreichische Weg
zur Gemeinde mit Zukunft.

WIR HABEN NOCH VIEL VOR.

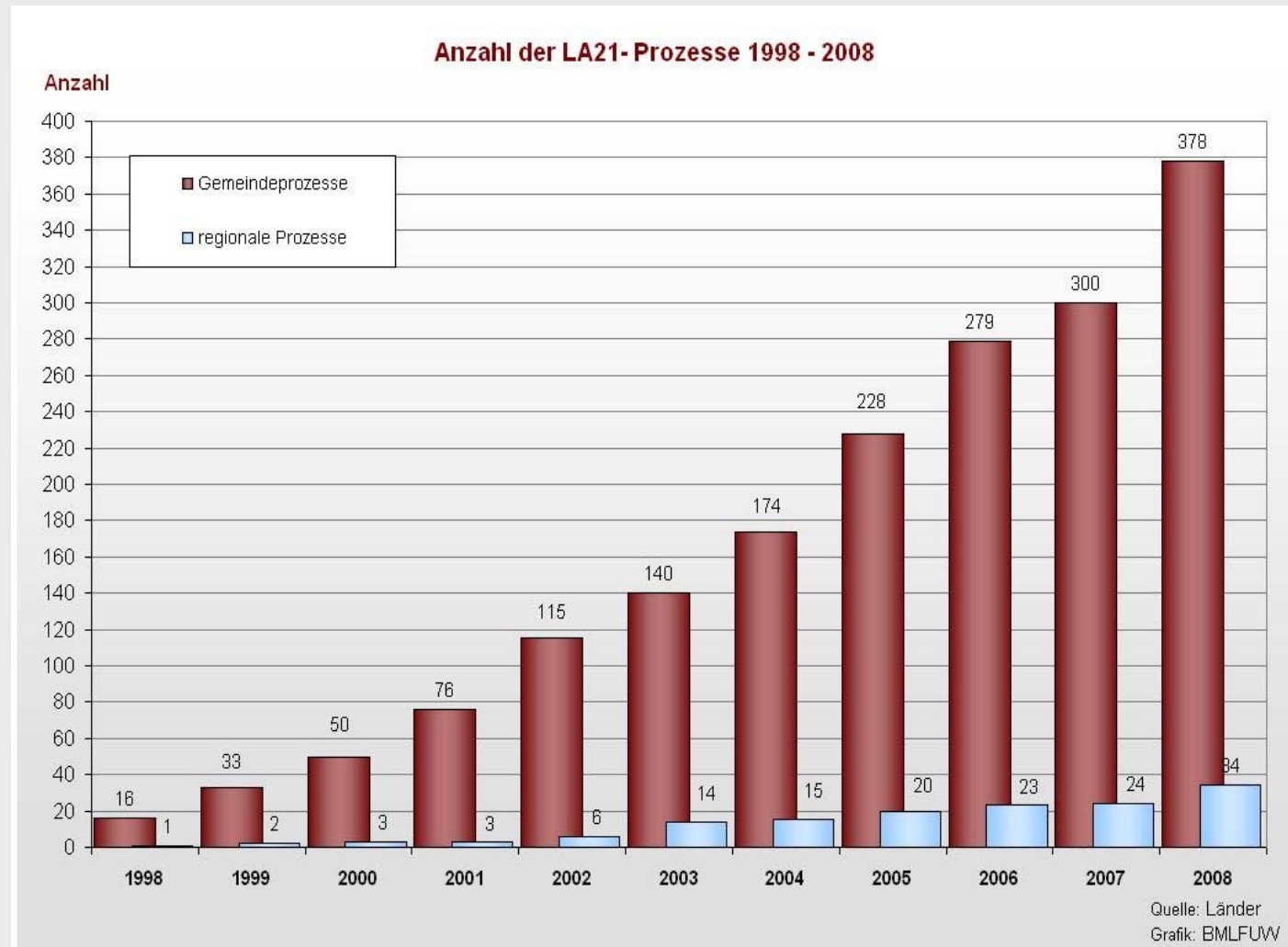
LOKALE AGENDA 21 in Österreich

9

- Bundesländer
- verschiedene Ansätze
- Leitstellen
- Fördermodelle

LOKALE AGENDA 21 in Österreich

Lokální Agenda 21 v Dolním Rakousku

Gemeinde21

**stavební kámen
dolnorakouské
obnovy obcí**

stabilita = způsobilost do budoucna + pro naše vnoučata

Zajištění trvalých a nosných struktur

- Zacházení člověka s člověkem
Sociální stabilita
- Respekt před životním prostředím
Ekologická stabilita
- Jak hospodaříme?
Hospodářská stabilita

Zacházení člověka s člověkem: sociální stabilita

- **Generace, národnosti, pohlaví**
- **Integrace přistěhovalců, osob dojíždějících za prací**
- **Nové sousedské modely pro starší občany**
- **Kulturní akce**
- **Družba**

Zacházení s životním prostředím: ekologická stabilita

- Zvláštnosti přírody
- Zabezpečení kulturních krajín
- Země a půda
- Plán využití ploch
- Ekologické druhy dopravy
- Úspory energií
- Domácí zdroje energií
- Odpadové hospodářství, odpadní voda
- Škodlivé látky

**Inovativní řešení
v oblasti energie a živ. prostředí**

Jak hospodaříme?

Hospodářská stabilita

- **Ekonomická kooperace malých a středních podniků a zemědělských podniků**
- **Inovativní projekty zaměřené na zvýšenou tvorbu regionálních hodnot v oblastech turistického ruchu, zemědělství, živností, blízká soběstačnost, ...**
- **Spotřeba výrobků vyráběných s ohledem na sociální sféru a ekologii (dopravní trasy, balení, „Fair Trade“)**
- **Umožnit využití cenově výhodných veřejných služeb**

Lokální Agenda 21 - vývoj

1992 – Summit v Riu de Janeiro

Agenda 21: Cíle pro 21. století

Lokální Agenda: tyto cíle jsou dosažitelné pouze tehdy, pokud se s nimi začne na lokální úrovni.

Lokální Agenda 21 je program akcí, který se obrací speciálně na obce a vyzývá je, aby odpovídajícími procesy přispěly ke stabilnímu vývoji. Mnoho cílů Agendy 21 lze dosáhnout pouze na místě a k jejich realizaci je zapotřebí zapojení občanů a společenských skupin, aby mohly být odpovídajícím způsobem respektovány ekologické, sociální a ekonomické aspekty.

Na celém světě existuje **více než 6.400 Lokálních Agend 21-Procesy** v 113 různých zemích. Nejvíce jich najdeme ve státech s vysokou ekonomickou úrovní, jen v Evropě je 5.300 aktivních měst a obcí. (dle ICLEI, 2002)

Lokální Agenda 21 - vývoj

1994 – 1. konference v Aalborgu

Evropské snahy o realizaci Lokální Agendy 21

Aalborgská charta zdůrazňuje

- uchopení opatření k realizaci ekologicky orientovaných cílů
- výměna zkušeností z komunální praxe
- podpora při návrhu lokálních akčních programů
- spolupráce mezi komunami
- propojení těchto procesů s příslušnými aktivitami v EU

2004 - Aalborg Commitments

Doplnění a pokračování charty

Více informací na www.nachhaltigkeit.at

Lokální Agenda 21 - vývoj

2003: Rakouské spolkové země vidí v Lokální Agendě 21 následující užitek (Společné prohlášení LURK):

*Širokým zapojením občanů vzniká **soudržnost a identifikace** s životním okolím. Jako protiváha globalizace se **posilují venkovské a urbanistické struktury**. V rámci „pomoci svépomocí“ umožňuje Agenda 21 **lokální a regionální řešení střížená na míru**. Přispívá k **zabezpečení přírodního dědictví** a ke **zlepšení situace životního prostředí**. Zlepšuje **regionální koloběh hospodářství** a vytváří **nové možnosti zaměstnanosti v místě**. Posiluje **sociální soudržnost** a podporuje **novou kulturu vztahů mezi politicko-administrativním systémem a občany**. Prostřednictvím Lokální Agendy 21 získá **stabilita konkrétní formy** v každodenním myšlení a jednání.*

Lokální Agenda 21 - vývoj

Lokální Agenda v Dolním Rakousku = Gemeinde21

4 průkopnické obce od r. 2004

Prellenkirchen, Yspertal, St. Peter in der Au, Asparn an der Zaya

Průběžně se připojují další (pololetně)

Postaveno na **zkušenostech** spolku Obnova obce a vývoje obce

Silná **orientace na procesy**

Těžištěm je **budoucí podoba s vůdčími cíli** ve třech oblastech Agendy 21 - „Sociálnost“, „Ekonomie“ und „Ekologie“

Propojení do **Zemského vývojového konceptu Dolnorakouska**, v obcích se usiluje o zasíťování všech zemských programů!

Co chce, co je „Gemeinde21“?

Impuls obce	INFORMOVAT A NAVAZOVAT	Na start do společné budoucnosti
Výstavba - orientace		Dát vizím šanci
Výstavba - plánování		Převzít zodpovědnost
Realizace		Pociťovat sílu v činech a vydat se společnou cestou
Pokračování		Zodpovědně sám za sebe a společně vytvářet budoucnost

Postup akce „Gemeinde21“

- **První rozhovory & informace**
- **Impuls obce** (pozor: žádost o dotaci!)
je podporováno a nezávazné!
 - Exkurze, referáty ...
 - Případné zapojení klíčových a zainteresovaných osob
 - Basis-Check s poradcem/poradkyní svazu
 - Pracovní dohoda se svazem
 - Rozhodnutí obecní rady
 - G21-žádost o dotaci
- **Přijetí do zemské sekce „Gemeinde21“**
- **Vypracování předlohy a budoucího programu**
- **Realizace projektu**

Aktéři na obecní úrovni „Gemeinde21“-proces

PROCESNÍ ODPOVĚDNOST

ÚČAST

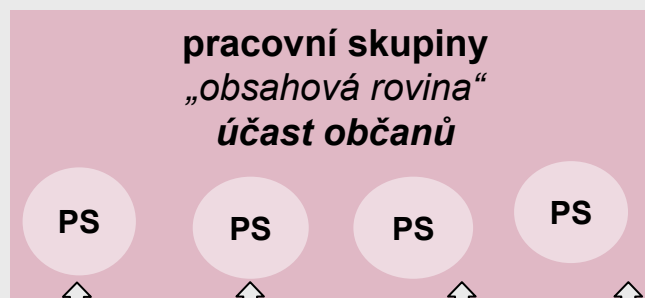
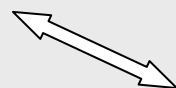
DOPROVOD

starostové
„strategické vedení“

**představenstvo
obce
rada obce**
„strategický nosič“

**vedoucí centrálního
týmu**
„operační vedení“

centrální tým
„operační nositelství“

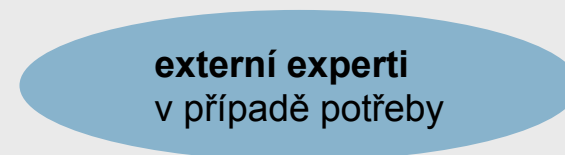
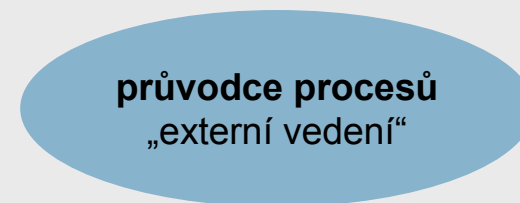

občané

školy

spolky

základní
iniciativy

Užitek akce „Gemeinde21“

Aktivní občané jako „experti“ Vašeho okolí

Gemeinde 21 dává obcím **orientaci a smysl**

- **Identifikace s obcí stoupá**
- **Kulturní dědictví se zachová**
- **Ekologická rovnováha bude zajištěna**
- **Životní kvalita stoupá**

Výhody pro politiku obce

- **Spokojenost stoupá**
- **Projekty se stávají nákladově efektivnější**
- **Plánování „bez oprav“**
(Uplatňují se vědomosti mnoha lidí, akceptace stoupá!)
- **Přebírá se vlastní zodpovědnost**

Dotační program

dotační fáze	maximální výše dotace (zemský podíl)
impuls obce (2 – 4 měsíce)	€ 1.500,-
G21-výstavba (8 – 18 měsíců)	ca. 55 - 70% / €16.500,- * procesní doprovod: € 12.500,- • plus ostatní podpora procesu: € 4.000,-
G21-realizační doprovod (24 měsíců)	ca. 55 - 70% / € 8.000,- * • procesní doprovod: € 6.000,- zemský podíl • plus ostatní podpora procesu: € 2.000,- • <i>možná dodatečná dotace projektu prostřednictvím dolnorakouských programů</i>
pokračování	<i>Pouze možné dotace projektu prostřednictvím dolnorakouských programů!</i>

* Údaje v € označují maximální příspěvky země a platí pro příslušnou pracovní fázi. Dotační sazba se určuje dle velikosti obce (cca. 70% pro obce s počtem obyvatel nižší 1500, cca. 60% pro obce s počtem obyvatel mezi 1500 a 5000 a cca. 50% pro obce nad 5000 obyvatel).

Dotační program

pro obce s počtem obyvatel nižším než 1.500

Dotační fáze		Dotační model	
impuls obce (2 – 4 měsíců)	obec		variabilní
	země	1.000,- + 80 % při výběru modulu	1.500,-
	celkem		> € 1.500,-
G21-výstavba (8 – 18 měsíců)	obec		7.700,-
	země	ca. 70 %	12.500,-
			4.000,-
celkem		€ 24.200,-	
G21- realizace- doprovod (24 měsíců)	obec		3.100,-
	země	ca. 70 %	6.000,-
			2.000,-
celkem		€ 11.100,-	
pokračování		Možná pouze dotace prostřednictvím dolnorakouských programů!	

Dotační program

pro obce s počtem obyvatel mezi 1.500 a 5.000

Dotační fáze		Dotační model	
impuls obce (2 – 4 měsíců)	obec		variabilní
	země	1.000,- + 80 % při volbě modulu	1.500,-
	celkem		> € 1.500,-
G21-výstavba (8 – 18 měsíců)	obec		10.300,-
	země	cca. 60 %	12.500,- 4.000,-
	celkem		€ 26.800,-
G21- realizace - doprovod (24 měsíců)	obec		5.150,-
	země	cca. 60 %	6.000,- 2.000,-
	celkem		€ 13.150,-
pokračování		Možná dotace pouze prostřednictvím dolnorakouských programů!	

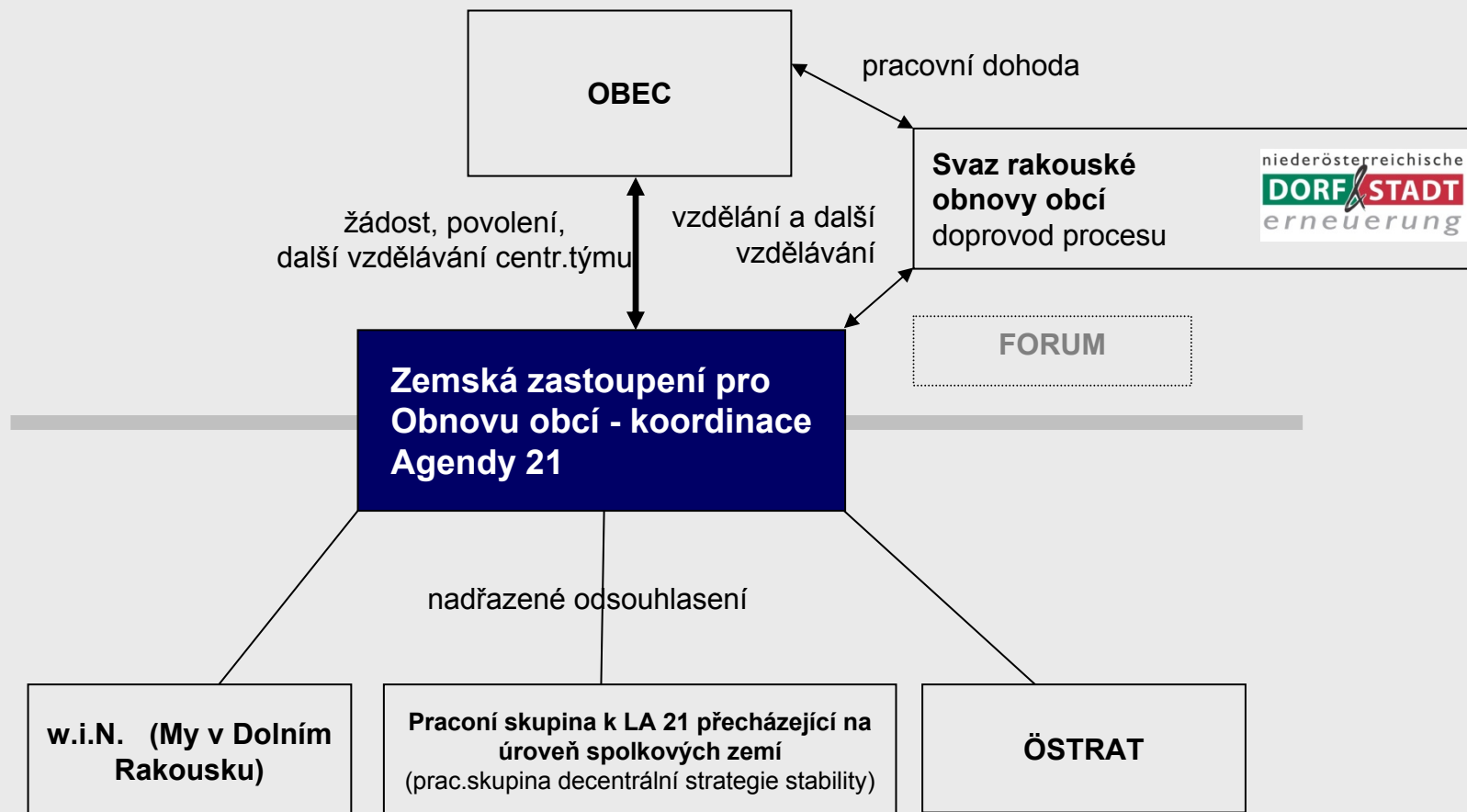
Dotační program

pro obce s počtem obyvatel vyšším než 5.000

Dotační fáze		Dotační model	
impuls obce (2 – 4 měsíce)	obec		variabilní
	země	1.000,- + 80 % při volbě modulu	1.500,-
	celkem		> € 1.500,-
G21-výstavba (8 – 18 měsíce)	obec		12.500,-
	země	cca. 55 %	12.800,-
	celkem		4.000,-
			€ 29.300,-
G21- realizace- doprovod (24 měsíce)	obec		6.200,-
	země	cca. 55 %	6.000,-
	celkem		2.000,-
		<i>Dodatečně možnost dotace projektu prostř. dolnorkouských programů!</i>	
			€ 14.200,-
pokračování		<i>Možná dotace pouze prostř. dolnorakouských programů!</i>	

Organigramm akce „Gemeinde21“

Komunikační partneři na úrovni země

Amt der NÖ Landesregierung
Abteilung Raumordnung und Regionalpolitik
Landesgeschäftsstelle für Dorferneuerung
Koordinierung Agenda 21
post.gde21@noel.gv.at

DI Bernhard Haas
(Leitung Landesgeschäftsstelle für Dorferneuerung)
3500 Krems, Gaswerk-gasse 9
02732 / 9025 / 10802
bernhard.haas@noel.gv.at

DI Alexandra Schlichting
3109 St. Pölten, Landhausplatz 1, Haus 16
02742 / 9005 / 14902
alexandra.schlichting@noel.gv.at

Komunikační partneři na úrovni Svazu dolnorakouské obnovy obcí

REGIONÁLNÍ KANCELÁŘE

Industrieviertel – Franz Gausterer

02622 / 78467

industrieviertel@dorf-stadterneuerung.at

Waldviertel – DI Josef Strummer

02872 / 20078

waldviertel@dorf-stadterneuerung.at

Mostviertel – DI Sabine Klimitsch

02746 / 21058

mostviertel@dorf-stadterneuerung.at

Weinviertel – Konrad Tiefenbacher

02952 / 484813

weinviertel@dorf-stadterneuerung.at

Gemeinde21-BEREICHSLEITUNG

Mag. Marisa Fedrizzi

0676 / 88 591 239

marisa.fedrizzi@dorf-stadterneuerung.at

„g21 ukazatel“ více info na www.gemeinde21.at

ein baustein der
NÖ dorferneuerung

WIR HABEN NOCH VIEL VOR.

was ist gemeinde21 ■ g21 wegweiser g21 gemeinden service kontakt nachlese gipfel

Phase	Beschreibung bzw. Inhalte	Unterstützung bzw. Materialien seitens der Landesgeschäftsstelle für Dorferneuerung - Koordinierung Agenda21 (LGS-KA 21)
Dauer Förderung		
Allgemeine G21-Infos	Hier finden sie alle nützlichen Basisinfos zur Gemeinde21, das Handbuch, die DVD zur LA 21 in Niederösterreich, Infoblätter, usw. zum herunterladen bzw. bestellen! <div style="background-color: #0072bc; color: white; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>EXTRAS: Wir empfehlen Ihnen auch die Lokalen Agenda 21-Dokumente auf europäischer Ebene. <u>Infos dazu</u> bzw. hier der direkte Link: 1. Aalborg Charta 2. Aalborg Commitments</p> </div>	
Vorlauf	Teilen Sie uns bitte ihr Interesse an der Gemeinde21 in schriftlicher Form mit!	»»» Unverbindliches Schreiben an die LGS-KA21
	Erstinformation durch die Landesgeschäftsstelle für	»»» Terminvereinbarung mit LGS-

gemeinde
21

ein baustein der
NÖ dorferneuerung

Der niederösterreichische Weg
zur Gemeinde mit Zukunft.

WIR HABEN NOCH VIEL VOR.

**Děkuji
za
Vaši
pozornost!**

12 kroků „Gemeinde21“

Fáze procesu	Konkrétní kroky	trvání
ROZBĚH	Prvotní informace prostřednictvím LGS-KA21 Podání formuláře „ Žádost o dotaci impuls obce“	
impuls obce	<ol style="list-style-type: none"> Objasnění v představenstvu obce a obecní radě se závěrečným usnesením rady obce Sestavení centrálního týmu: zapojení klíčových a zainteresovaných osob Basis-Check (průběh procesu) a Stabilita-Check (současný stav) Promyšlení průběhu a struktur G21-procesu ve vlastní obci (žádost o dotaci G21-výstavba) 	2 – 4 měsíců
výstavba orientace	<ol style="list-style-type: none"> Široce informovat a zapojit občany dobrovolné: občanská anketa Rozpoznat společné silné stránky a šance: např. konference o budoucnosti, dílny budoucnosti, občanské akce atd. Vytvořit a rozhodnout společnou budoucí podobu/obraz 	6 – 10 měsíců
výstavba plánování	<ol style="list-style-type: none"> Společně naplánavat opatření (pracovní skupiny) Basis-Check a Stabilita-Check Odsouhlasit program opatření Usnesení rady obce budoucí podoba a program opatření 	2 – 8 měsíců
realizace	12. Oslavit současnou cestu a společně realizovat program opatření	24 měsíců
	Zkontrolovat cestu , co se osvědčilo zachovat a nové začít	
pokračování	Budoucnost vytvářet na vlastní zodpovědnost a ve vlastní organizaci	...

Katalog kritérií „Gemeinde21“

fáze G21	Kritéria pro postup Gemeinde21
ROZBĚH	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prvotní informace na zemském zastoupení pro Obnovu obcí (Dorferneuerung) – Koordinace agendy 21 (LGS-KA21) ➤ Formulář „Žádost o dotaci Impuls obce“
ROZHODNOUT MUSÍ – kritéria	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Objasnění na úrovni představenstva obce a obecní rady ➤ Zapojení důležitých klíčových osob (vyváženost) ➤ Zjištění externí účasti na procesu (podepsaný pracovní dokument se Svazem obnovy obcí) ➤ Klíčové osoby, jako svazy, spolky, podnikající subjekty atd. ➤ Sestavení centrálního týmu (zapojení relevantních skupin občanů) ➤ Pravidla hry a závazky pro rozhodovací postupy, komunikace, ...definovat ➤ Provést Basis-Check obce ➤ Usnesení obecní rady s reprezentativní většinou ➤ Úplná žádost na LGS-KA21 (Formulář „Žádost Gemeinde21-výstavba“)
MŮŽE – kritéria	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Účast občanů již ve fázi rozhodovacího procesu pro Gemeinde21 (informace, organizace, sestavení centrálního týmu, vedení centrálního týmu, atd.) ➤ Osobní kontakt občanů ze strany vedení obce ➤ Informační práce v regionu
ORIENTACE MUSÍ - kritéria	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Shromáždění občanů jako první důležitý společný akt (s prezentací celého rámce) ➤ Postoupení informací všem (ne prostě vývěska!) ➤ Vytvoření minimální organizace pro G21-Proces (centrální tým, vedení centrálního týmu, resorty/infrastruktura obce, podpora informačních toků) ➤ Centrální tým je obrazem různorodosti obce (prochází přes sektory, skupiny, strany resp. odborníky, mandátáře a občany) ➤ Pravidelná setkání centrálního týmu a odsouhlasení s obecní radou a představenstvem obce ➤ Přesahující odbornost v práci pracovních skupin (Interdisciplinaritát) ➤ Analýza silných a slabých stránek, rizik a hrozeb ➤ Stabilita-Ceck (současný stav) ➤ Odsouhlasení s hlavními a malými regiony Dolnorakouské strategie (WIN) a vytvoření vlastních obecních dokumentů plánů ➤ Vytvoření budoucí podoby/obrazu (předloha a vedoucí cíle) ➤ Usnesení obecní rady

MŮŽE - Kritéria	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Regionální analýza ➤ Výběr okamžitých opatření
<p style="text-align: center;">PLÁNOVÁNÍ</p> <p style="text-align: right;">MUSÍ - Kritéria</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pravidelná setkávání centrálního týmu a odsouhlasení s radou obce a představenstvem obce ➤ Práce ve skupinách v pořadí setkání, účastníkům setkání reprezentovat různorodost obce ➤ Vytvoření přesahujícího programu opatření ➤ Stabilita-Check a vyhodnocení procesu ➤ Stanovení priorit u realizujících projektů ➤ Odsouhlasení na úrovni země (WIN, NÖ-Programmen, ROG, ...) a vlastní obecní dokumenty plánů ➤ Usnesení obecní rady o programu opatření ➤ Zpráva rady obce jako základ pro vysvědčení udělené zemi ➤ Oficiální zakončení uvedení procesu (např. slavnost)
MŮŽE - Kritéria	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozsáhlé informace a zapojení země ➤ Tvorba nových rituálů a symbolů ➤ Zapojení ostatních dolnorak. programů a akcí
<p style="text-align: center;">REALIZOVAT</p> <p style="text-align: right;">MUSÍ - Kritéria</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Participativní převzetí zodpovědnosti – odpovědnost za projekty široce rozprostřít ➤ Pravidelná platforma projektu s centrálním týmem ➤ Pečlivá realizace projektu (projektové plány, controlling výsledků,..) ➤ Stabilita -Check pro projekty ➤ Roční zapojení širokých vrstev občanů (hodnocení, nové nasměrování, rozhodování) ➤ Průběžné informace o pokroku ➤ Zajištění dalšího pokračování vedení procesu a zajištění struktur
MŮŽE – Kritéria	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kontrola pravidel hry pro spolupráci obce a aktérů ➤ Roční slavnosti ➤ Zapojení ostatních dolnorakouských programů a akcí
POKRAČOVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vstoupení do klubu G21 ➤ Podpis Aalborgských dokumentů ➤ „Kruh pravidel s trvalým zlepšováním“ (kontrola výsledků, kontrola opatření pro budoucí podobu a vedoucí cíle a stanovení priorit pro realizovatelné projekty)
<p><i>Doprovodná práce na veřejnosti ze strany obce je jedno z podstatných kritérií po celou dobu trvání!</i></p>	

Dotační program

Dotační fáze		Dotační model		
		< 1.500 obyvatel	1.500 – 5.000 obyvatel	> 5.000 obyvatel
impuls obce (2 – 4 měsíci)	obec	variabilní		
	země	1.000,- + 80 % při volbě modulu	1.500,-	
	celkem	> € 1.500,-		
G21-výstavba (8 – 18 měsíci)	obec	7.700,-	10.300,-	12.800,-
	země	ca. 70 % 12.500,-	ca. 60 % 12.500,-	ca. 55 % 12.500,-
		4.000,-	4.000,-	4.000,-
	celkem	€ 24.200,-	€ 26.800,-	€ 29.300,-
G21-realizace- doprovod (24 měsíci)	obec	3.100,-	5.150,-	6.200,-
	země	ca. 70 % 6.000,-	ca. 60 % 6.000,-	ca. 55 % 6.000,-
		2.000,-	2.000,-	2.000,-
	celkem	€ 11.100,-	€ 13.150,-	€ 14.200,-
pokračování	Možnost další dotace prostřednictvím dolnorak. programů!			
	Možná pouze dotace projektu v rámci dolnorak. programů!			